

Ugeskrift for Norske Landmænd,

udgivet af J. Schröder.

N 29.

Lørdagen den 21de Juli 1860.

4de Marg.

Inndhold.

Agerdyrkningssudstillingen i Paris. — Amerika. — Inden- og udenlandst Efterretninger.

Agerdyrkningssudstillingen i Paris.

(Af Ugeskrift for danske Landmænd.)

Industripaladset i de elyseiske Marker, som er opført i Anledning af Industriudstillingen i 1855 og allerede i 1856 blev indrettet til en almindelig Agerdyrkningssudstilling, har efter Regjeringens Foranstaltung efter dannet Midtpunktet for en uunderlig rig Samling, denne Gang udelukkende af det franske Agerbrugs meget forskelligartede Frembringelser. Det er kun et flygtigt Blif den Besogende har funnet faste paa denne glimrende Udstilling, thi de udstillede Gjenstandes Antal er saa stort, at selv om man i 8 Dage daglig kunde anvende 8 Timer herpaa, vilde der dog neppe blive $\frac{1}{2}$ Minut tilovers til hvert No., og dog ville Faar eller Ingen have haft denne Tid til sin Raadighed, uagtet Udstillingen, der begyndte den 17de Juni, forlængedes 2 Dage (Den 23de til 25de); men den sidste Dag var den strenge Orden høvet og en Del af Udstillingsgjenstandene allerede fjernet, og den 24de var Adgangen fri, hvad der dog skal have gjort det nødvendigt at lukke Kl. 1, da allerede 50,000 Mennesker var samlede paa Udstillingen. I den forløbne Uge skal derimod Udstillingen, der stod aaben fra Kl. 8—5, mod en Entre af 1 Franks, daglig have været besøgt af over 25,000 Mennesker, hvoraf dog en meget stor Del var Parisere og Pariserinder, der betragtede dette som saa mangt et andet Stuespil. Alt var ogsaa smukt og hyggeligt ordnet, som man kun kan vente at træffe det i Frankrig eller rettere i Paris. Saaledes var hele den midterste Del af Industripaladset, med sit taarnhøje, højelvede Glastag, forvandlet til en fortryllende Have paa 9 Maal, hvor smukke, med pragtsfulde Grupper af Blomster eller større Trær rigt besatte Græsplainer gjennemkrydsedes af brede Spaderegange med landlige Broer, der førte over en fra Springvandet i Midten af Haven udgaaende, med smaa Svømmefugle befolkede Kanal, foruden andre en Luxushaves Prydelsjer. Det er imidlertid kun den mindre Del af de udstillede Gjen-

stande, der finde Plads i selve Udstillingsbygningen, skjont denne har en Længde af 812 Fod og en Bredde af 350 Fod, foruden de tilstødende Pavilloner, der optages af Bureauer og Trappegange, og saaledes udgør et Areal af henved 30 Maal. Uden om Haven var Evæget opstillet i 5-dobbelte Rækker, og det syntes at befinde sig vel i den rummelige Bygning, saa lidet mærke man til det, og allermindst fulde man ane, at her var samlet circa 1400 Stkr. Evæg. Ovenover Evæget var Agerdyrkningsprodukterne og de mindre Redskaber opstillede i de lange Galererier. Udenfor Bygningen var der derimod Stofnok, ikke paa Nordfladen, ud til de elyseiske Marker, hvor Faarene vare anbragte i 3-dobbelte Rækker lette Træbygninger, men desto mere for begge Enden, hvor man mod Vest havde samlet, foruden Svine, det snaksomme Hjørtræ, og mod Øst de ikke mindre støtende Dampmaskiner, der her var i ständig Bestjæltelse med at pumpemale, tørste, skjære Hakkelse eller hvad de ellers maatte anvendes til. Mod Syd optoges atter en stor Plads af Mark- og Haveredskaber, og her fandtes tillige Hestene opstillede i 4-dobbelte, 1600 Fod lange Rækker.

Til at bedømme disse Samlinger havde Regjeringen udnevnt 5 Juryer, falt bestaaende af 218 Medlemmer, nemlig 166 Landmand foruden Central-Agerdyrkningsselskabets 52 Medlemmer. Juryerne havde for største Delen endt deres høstmisommelige Arbeide, da Udstillingen aabnedes for Publikum, og de præmiebelønnede Dyr og Gjenstanden blev strax paa hændelig Maade betegnede. Der blev overhovedet taget alt tilhørligt Hensyn saavel til Udstillerne som til det besøgende Publikum, der dog kun i de første Morgenimer, og naar Eieren ikke negtede det, kunde gaa op i Baasen til Dyrene og man skulle snarere tro sig i England end i Frankrig, naar man saa Politiet bevæge sig taust og høfligt blandt de Besogende, uden engang at opgive denne No ligeoverfor en støtende Oppasser, der maatte have vist sig forsommelig, men noxes med at notere Bedkommedes Navn og Forseelse.

Den franse Regierung har hidtil udelukket Heste og Esler fra Agerdyrkningssudstillingerne, saa man jaar for forige Gang saa Frankrigs Hesteracer samlede. Dog blev der saavel fra Bestyrelsens Side som af Publikums Dom kun indrommet disse den anden Plads; thi først

Opmærksomhed tildrog sig unægtelig Fuldblodet og dets Afstamninger, der ogsaa var stillet forrest i Katalogen. Fuldblodet var repræsenteret med i alt 52 Individer, hvoraf 35 af rent engelsk Blod, 6 af arabisk og 11 af engelsk-arabisch Blod; dernæst Halvblods-Trekheste, 224 Individer; 3) Halvblod til lettere Brug, 196 Individer; 4) Trekheste, 371 Siftr.; 5) Heste til let Brug, 113 Siftr.; 6) Mulhest (chevaux mulassiers), 9 Siftr. Det er saaledes kun de 3 sidste Klasser, der er eller skalde være rent fransk Blod, medens de 3 første, der udgjorde næsten Halvdelen af de udstillede Dyr, er af fremmed Blod, og Halvblodet bestod derhos for en stor Del af hoist foredlede Dyr, der i deres Ydre kom Fuldblodet meget nær, hvad der ogsaa ses af deres Herkomst, som i Negelen er demi sang for begge Foreldrenes Bedkommende, naar ikke Faderen er rent Fuldblod og Moderen Halvblod fra et eller andet Stutteri eller med andre Ord et hoit foredlet Dyr. På den anden Side fremhøde de kraftige franske, sædvanlig skinslede Racer, der leverer Paris den store Masse Hingste til Arbejdssbrug og Omnibusførsel, et så ensartet Præg, at de opstillede Afdelinger og Underafdelinger måa ansees for mere kunstige end virkelige. Hertil hører også, at Hestevælen kun hører hjemme i en forholdsvis lille Del af Frankrig, nemlig i Nord- og Vestfrankrig, da Mellems- og Sydfrankrig fortrinmelig kun bruger Muldyr og Stude til Treddy. Det er de samme Egne, der leverer Heste til svært og let Brug, og med Undtagelse af denne ydre Forskjel mellem sværere og lettere byggede Heste er Ligheden mellem Boulonneser, Percheronner, Bretonnerracerne og hvad de ellers kaldes, idetmindste for det ikke altfor øvede Øie, omtrent ligesaa stor i Formen som i Farven. Hvor lidet det også betragtes som noget virkelig Race-Forskjel, viser følgende Eksempel. En smuk Skinnel, der tiltrak sig Opmerksamhed ved sin kraftige og omhyggelig pleide Manke, der naaede Dyret til Koderne, naar det stod i naturlig Stilling, — Hingsten tilhørte en Dame —, fandtes anført blandt Boulonnesere og de andre Racer fra Nord-Frankrig, hvor den var født, men baade dens Fader og dens Mor var Percheronner. — Selv Mulhesten eller Racen fra det vestlige Frankrig, hvis Hopper benyttes til Muldyravlen, er ikke i nogen hensigtsmæssig Grad, end ikke i Storrelsen forskellig fra de andre Hesteracer.

Gaa Dyr gjorde saa megen Lykke hos Pariserne som Welerne, af hvilke Goscogne-Racen eller den sydfranske var repræsenteret af 5 Individer og den vestfranske eller Poitou-Racen med 17 Individer. Begge Racer have i Negelen en Storrelse af $9\frac{1}{2}$ Kværtær, fort eller sortebrun Farve, men den sydfranske er korthaaret og ligner i det Hele mere Muldyret, hvormod Poitou-Racen, en sand Wels-Type, er krollet eller langhaaret, med store horizontaltliggende Ører. Det er ikke Skjønheden, der udmerker disse Dyr, men deres Værd for Muldyravlen er saa stort, at de bedre Individer betales med 6—10,000

Franks. Disse Welsracer er sandsynligvis et Naturprodukt, paa hvis Pleie man hidtil har anvendt liden Omhu; om de udstillede Dyr bemærkes sædvanligt: Herkomst ubekjendt. Men Besøget i Paris, hvorfra de vende tilbage med større Fordringer til Livet og for en stor Del prydede med Belønninger, vil sandsynligvis sikre Notabiliteterne blandt disse Racer en til deres sande Værd svarende Opmærksomhed og omhyggelig Pleie.

De franske Køægracer var uden tvivl temmelig fuldstændig repræsenterede, idetmindste havde Regjeringen gjort Sit dertil, idet den havde udset talrige Premier for ikke førre end 18 franske Racer, og at Bestyrelsen i denne Inddeling var gaaet meget vidt, synes at fremgaa deraf, at en Del af disse Racer var meget svagt repræsenteret, nogle endog med farre Individer end Antallet af de for Racer udsatte Premier. Det er etter de samme Egne, som udmerker sig ved deres Hestearsl, i hvilke de fuldkommeste Køægracer skulle føges med Hensyn til Mels- og Kjodproduktionen, og begge de to nordfranske Racer, den mørkstrøbede Normanner- og den røde flamme Racer, staar i Form og Udvikling meget nær den engelske Korthornsrace, der også antages at nedstamme fra hine, og som synes at ville blive Universalsrace i England og formodentlig i alle andre Lande, hvor Ågerbruget udvikler sig til et Trin, der nærmer sig det engelske, og hvor forbedrede og fordelagtige Afsætningsværdi muliggjør Kreaturfedningen. Ogsaa i det vestlige Slesvig har Korthornsraceen jo vundet Hovedstætte, og det er naturligt, at den først finder Indgang, hvor Racerne iforveien have naaet en høj Grad af Udvikling eller med andre Ord: i længere Tid have udviklet sig under lignende Forhold, uden dog at være i Besiddelse af Korthornsraceens hurtige Udviklingsevne og Produktivitet. Erfaring viser også, at de nordfranske Racer med meget Held krydses med Korthornsraceen. En mærkelig Modsetning til hine svære Racer, der fortrinsvis forsyne Paris med Kjod, danner den smukke lille, fort og hvidbrogede Bretagne-Race, der udmerker sig ved sin Melkerighed og Nøjsomhed, hvorfor den også meget føges i andre Egne af Frankrig, hvor man begynder at lægge Bind paa Meieriprodukter. Den er meget lille, ofte meget mindre end vores mindste Racer og vilde i alt Fald være en Prydelse i enhver Kystpark, selv om den ikke skalde have økonomisk Værd for vores Hedeegne, hvad der dog måske fortjente at fortoges. Nogle af de fortrinligste Dyr af denne Race var udstillede af Prinsesse Bælochi, som vandt en Del Premier saavel for Dyr som blandt Andet for Opfindelsen af et meget svært Redstab til at gennemskære Hedejord med i en halv Alen brede Strimler, for derved at lette Opbrydningen. Dette Redstab klobtes af Keiseren. Af Frankrigs øvrige Racer staar uden tvivl den smukke hvide eller kaffebrunne Charollaisrace fra Central-Frankrig overst og nærmest ved Melkeraceerne, sjællent den tillige benyttes som Treddy. Denne Race var lige-

som hver af de tre foregaaende repræsenteret med circa 100 Individer, saaet disse tilsammen udgjorde et rigeligt saa stort Antal som de tilbageværende 14 Afdelinger af franske Racer, hvis gode Egenskaber fornemmelig maa soges i deres Styrke og Udholdenhed, ikke i Melkeevne og hurtig Udvilting. Efter Landracerne kommer de rene og blandede fremmede Racer, der findes anførte i følgende Orden: 1) Korthornsracen, 2) Hyrshireracen, 3) den hollandske, 4) Sweitseracen, 5) andre fremmede Racer og derefter blandet Afdkom af Landracerne, 6) med Korthorn og 7 med andre fremmede Racer. I disse 7 Klasser var Korthornet ulige størrelser repræsenteret, idet den rene og den blandede Korthornsrace talte hver 163 Individer eller rigeligt Halvdelen af de fremmede Racer, der tilsammen udgjorde 640 Individer eller paa lidt nærmere saa mange som de rene franske Racer. — Paa Agerdyrkningssudstillingen i 1856, hvortil alle Lande kunde konkurrere, var Røveget repræsenteret af 1276 Stkr. eller efter Katalogen 200 Stkr. førstendaaer. Man tor vel deraf med Sikkertslutte, at Sandsen for gode Kreaturer i en ikke ringe Grad er tiltaget i de mellemliggende Aar.

Anderledes stiller Forholdet sig med Faaren, som i 1856 udgjorde 1200 No. og da fun 750, hvoraf 115 fremmede (engelske), medens disse forrige Gang udgjorde 746. Grunden til at dette Tal ikke erstattes af de indfodte Racer, maa vistnok soges i Planen for Præmiefordelingen, thi man havde her ikke taget saa meget Hensyn til Landracerne som for Røvegets Bedkommende. Forst som Merinos- og Metis-Merinosracen, der konkurrerede i Fællesslab og udgjorde 180 No. Denne Race fortjener ganske vist Forrang som Frankrigs forædlede Haarerace. Derefter 2) fremmede langslædede Racer; denne Afdeling bestod fornemmelig af Dishleyracen og talte 30 No., 3) fremmede kortslædede Racer, der næsten udelukkende var repræsenterede af Southdownsracen og talte 78 No., 4) Mauchampracen, der udmarkerede sig ved en meget smuk, silkeagtig Uld. Denne Race er saa at sige en fransk Opfindelse, der endnu kun er lidet udbredt; den var repræsenteret af 7 No., hvoraf 5 erholdt Præmie; 5) Charmoisercacen, en modifiseret engelsk (New-Kent) Race, der har opnaaet en vis Anseelse for sin Konstantheed; 6) Barbarinracen, for hvilken 8 Præmier vare udsatte, men Raceren var kun repræsenteret med 1 Individ fra Frankrig foruden nogle Stykker fra Algier; i 7de Klasse: forskellige rene franske Racer, havde man endelig samlet de egentlige Landracer; disse vare repræsenterede med 44 No., hvoriblandt fandtes meget forskellige og karakteristiske Dyr. Endelig 8de Klasse: forskellige blandede Racer, der talte 44 No. og fornemmelig bestod af en Krydsning med Dishley- og Southdownsracerne. Hvert No. bestod af enkelte Individuer for Bedernes Bedkommende, derimod af Lodder paa 5 Stkr. for Hundyrernes Bedkommende.

Baade af Røveg og af Haar var der ud-

stillet en forskilt lille Samling af udsgte Dyr, indenlanste og fremmede, fra Keiserens Avlsgaarde. Daa fra Algier var nogle saa Dyr udstillede, af hvilke Røveget bestod af ganske smaa Dyr som Bretonner Røveget, men af graa Farve som Sweitser Røveget. Et fedthalet Haar fra Smyrna, af en usædvanlig Størrelse, var udstillet af en privat Mand og vakte megen Opsigt. Svinene vare inddelte i 2 Klasser, indfodte, fremmede og Krydsninger imellem disse. De indfodte vare repræsenterede med 32 Individuer, de fremmede med 175 og de blandede med 38. — I 1856 var Landracerne repræsenterede med 82, og de fremmede med 89. Det er vel Svineavlens Historie i alle Lande, der her gjenstager sig. Landracerne staar i Gedeerne og hurtig Udvilting tilbage for de i England kunstigt, navnlig ved Krydsning med de fineste Svin, dannede Racer og maa derfor vige Pladsen for de foredlede og forfinede Racer overalt, hvor man kan opgive Fordringerne til Styrke hos Dyrene og alene kan behandle dem som Agedmassiner.

Vi have endnu et Par Dyreklasser tilbage, nemlig 1) Geder og Kaniner og 2) Hjærfrae.) Gederne vare repræsenterede med 13 Individuer af assatist og afrikans Hjærfrae, hvormod Landraceren ikke var repræsenteret. Af Kaniner var 70 No. udstillede, der dog paa Grund af Mangfoldigheden af Varieteter mere syntes at være Kuriositets-Gjenstande, end at have økonomisk Verdi, som tilfældet er med Kaninen i England og Holland og Belgien. Den sidste Klasse, Hjærfraet, der er et ikke uwigtigt Godemiipel i Frankrig, var imidlertid ogsaa repræsenteret med en Masser Luxusfugle og Kuriositeter. Denne Klasse talte 838 No., hvoraf hvert No. sædvanlig udgjorde en hel lille Familie. Den betydeligste Udstiller af de sidstnævnte to Dyreklasser var Gerard i Paris.

Endelig var Blaslen repræsenteret med et Bistade af liguriske Bier, udstillet af Hamet i Paris. Dog var jeg ikke saa heldig at træffe derpaa. Der staar endnu 2 store Afdelinger af Udstillingen tilbage at omtale, nemlig Agerdyrkningssredskaberne og Produkterne, der hver for sig udgjorde 4000 No. foruden andre 4000 No. af Produkter fra Algier, Forstvæsenet eller Sel-skaber, som ikke deltog i Konkurrencen. At give en Oversigt over disse omfattende Afdelinger formaar jeg af flere Grunde ikke. Hvad angaaar Massiner og Redskaber, da fandtes her en Afdeling, som neppe vilde kunne opnaaes i noget andet Land. Det franske Agerbrug omfatter foruden den sædvanlige Kornavl saa mange andre Erhvervs grene, som Vinavl, Silkeavl, Olivenvavl, Harpixavl o. s. v., der aabne en vid Markt for Industrien og Opfindsomheden, hvorom Udstillingen ogsaa har rigelige Bidnesbyrd. Daa Saazvedyrkningen frembyder en for os usædvanlig Mangfoldighed saavel af Redskaber som Produkter og staar overhovedet i en langt nærmere Forbindelse med Agerbruget, end tilfældet er

hos os, og den franske Industri er uudtommelig i Opfindelsen af Nyttighedsobjekter, og Forskningssmidler, som ogsaa i stor Mengde fandtes paa Udstillingen. Men selv de sædvanlige Agerdyrkningsredskaber forekomme i en Mangfoldighed af former og ofte meget sindrige Indretninger, navnlig med Hensyn til Dampmaskiner, Træstemaskiner, Haffelmaskiner, Drainørsmaskiner og fremfor Alt Molle-Indretninger. Jeg skal ved Lejlighed gøre opmærksom paa nogle af de mere kendte af disse, hvad Eiden for Dileblikket ikke tillader. Det er forovrigt en Selvfolge, at en stor Del af de grovere Agerdyrkningsmaskiner var laante fra England og netop saa meget forandrede, at de kunde giselle for franske. Dog fandtes her ogsaa nogle engelske Maskiner. I Forbindelse med Udstillingen var der nemlig foranstaltet en Prove med Græsblæningsmaskiner paa den keiserlige Alskaard Vincennes tæt ved Paris, hvor udenlandske Maskiner ogsaa funde konkurrere. Efter afholdt Prove for en dertil nedsat Jury gjentoges denne for publikum den 20de og 21de Juni. Jeg skal om saa Uger nærmere omtale denne Prove og her kun bemærke, at den fuldstændigt godtgjorde disse Maskiners Fortrinshedspræmie, hvor de have sevn, fast og stenkt Jord at arbejde paa, da Afsløringen er albeles regelmæssig og tættere ved Jorden, end det i Regel gøres med Ljan. Det er derfor ikke Industriens Skyld, naar disse Maskiner endnu ikke overalt kunne anvendes, hvor man af Mangel paa Haandkraft kunde have Brug for dem, og efter al Sandsynlighed vil Maskinernes Tilværelse tjene til at fremskynde Ejernelsen af de Hindringer, som en mangelfuld Kultivering af Jorden endnu kan lægge i Vejen for deres Anwendung. Ogsaa forsøget med Metemaskiner, som anstilledes ifror paa Houleuse, skal gjentages i denne Maaned, naar Hveden bliver moden til at mæses.

Produktsamlingen indeholdt ikke alene vore sædvanlige Agerdyrkningsprodukter, hvorfra forovrigt udmerkede Samlinger var udstillede af Huset Vilsmorin i Paris og Andre, men ved Siden heraf fandtes de mere glimrende Produkter, som den mest forsinde franske Industri formaaer at frembringe, smagfuldt ordnede i Forbindelse med de naturlige Produkter (Silke, Ulb, Bomulb v. s. v.), i alle deres Overgangsled. En Pels af Mauchampsfaaret, som her var fremlagt, gav en langt fuldstændigere Forestilling om denne Ulvs Blodhed og silkelignende Glands, end den usvæffe Ulb paa Faaret kunde give. En ualmindelig belørende Samling var udstillet af en virtuos Handelsmand i Paris, Leopold Javal, der er Grundeier i les Landes, et jordum vildt skrat- og skovbevoret Hedeland Besit for Bordeaux. Samlingen gav i 2 Afdelinger en Fremstilling af Landets naturlige Egenskaber og Frembringelser og af Kulturens Indflydelse herpaa. Man saa den udyrkede Sandjord og Ahl, de tornfulde Planter, der bedække Jorden, og som i Rødsalg tjene til Høde for Kreaturerne. Af større Træ fremvisstes Strandfyrren tilsigemed Maaden, hvor-

paa dens Harpix opsamles, hvorfra den aarlige Indtægt kan anslages til 3 Dørt pr. Maal Russkov. I et Hjørne var anbragt en Figur, der forestillede en ung Hyrde i sin Nationaldragt med Bossen over Skulden, Skindtrøje med den hvide Ulb udad, lange Gamascher af fortuldet Skind og med høje Stylter spændte paa Benene, paa hvilke Befolknigen bevæger sig med en utrolig Færdighed, og som især tidligere, da Vete var sjeldne, stædig benyttedes af Mandfolk og Fruentimmer, for at undgaa at træde paa den torneude Jord, og navnlig af Hyrderne, der i det høje Bustads skulde holde Ole med deres smaa Kreaturer og vogte dem for Ulvene, som nu ogsaa er blevne sjeldnere i disse Egne. Saadanne ethnografiske Minder fortjener at bevares, thi Kulturen nivellerer Alt og udsetter Sporene af Landenes Etendommeligheder. Javals anden Samling af fortrinlige Hornsorter, frodige unge Træer o. s. v. viser nofssom, hvad selv den magreste Jord kan frembringe naar den understottes af Kapital og Intelligens; rigtignok, det maa ikke glemmes, under et mildt og varmt Klima, hvor Kroget kan gaa ude hele Aaret om, uden at komme i Hus, og Tørstenen modnes paa fristaaende Træer.

Det var endnu særdeles Meget paa denne Udstilling, der fortjente at omtales, men fremfor Alt at sees. Der var beundringsværdige Samlinger af Sten- og Træarter i naturlig og poleret Tilstand, tillige med de kostbareste Luxusgenstande, som var fararbejdede heraf, blandt hvilke især de Algeriske Produktsamlinger udmerkede sig; men jeg maa slutte disse Linier med Erfjendelsen af, at min Pen, selv om jeg anvendte nof saa megen Tid og Elid herpaa, dog ikke vilde kunne give et nogenlunde fuldt Billed af Udstillingens Rigdomme. Men desto mere maa jeg ønske, at de af mine Landsmænd, der ved deres Talent, i mekanisk eller anden Retning, eller ved deres Formue og Indflydelse formaa at bidrage til vort Landværens Udvilting, ikke ville forsmaa at besøge saadanne Udstillinger, hvor de gode Ideer i Landvæsenets Tjeneste lutes og veies, for derfra med fornynet Styrke at fare ud over alle Lande, som kunne og ville benytte dem.

Amerika.

Hvor skal Nordboen nu fordelagtigt nedsette sig i denne Verdensdel.

(Fortsettelse fra No. 28.)

I Wisconsin er der fuldt op af Land at faa tilskuds. Jeg fik Tilbud om 24,000 Maal Prærieland en 50 Mil vestenfor Michigansøen ved en Flod, som falder i Mississippi ved Pepin Søen, for en 3 Dørt 12 h Maale; Skovland i Nørheden af Michigansøens nordvestre Bred kan faaes til samme Pris. Længere nord- og vesterpaa kan man faa i tusindvis af Maal for 1 Spd.

12 § Maalset. Men disse assides liggende Landstrekninger er kun tilsyneladende billige. Transportomkostningerne paa de Strekninger, hvor der mangler Jernbaner, gjor Landmandens Produkter verdiløse. Den Mand, som betaler sin Jord med 3 Spd. Maalset, gjor bedre Handel, naar han derved kan faa mere ind, første Aar end han gav for Jordene.

Renten af Prioritetslaan i faste Ejendomme er 12 til 18 Procent. Raangiveren lober vistnok den Nessko at kunne faa Ejendommen paa Hal-sen, men den lovlige Fortjeneste i dette ubyre, nye Land tilsteder en meget hoi Rentefod. Statens Kredit er derhos bleven temmelig svekket ved de højere Embedsmends skammelige Opsor sel. Jeg havde tidligere hørt Rygter desangaaende, men troede dem ikke for jeg her paa Stedet saa dem bekræftede. Den daværende Guvernør og Majoriteten i begge de lovgivende Forsamlinger blev af en nedsat Undersøgelses kommission ved egen Tilstaelse overbevist om at have lader sig systematisk bestille af et Jernbane selskab, som derved havde erholdt Anvisning paa en ubyre Strekning af Statens Jordet! Guvernoren havde faaet 90,000 Spd., hver Senator 9000 Spd. og hvert Medlem af Underhuset 4500 Spd., heldigvis kun i Jernbaneaktier, som fortiden kun har ubetydelig Verdi. Hvem var Guvernoren? En ubekjendt Storrelse, som forsættig var bleven valgt paa Grund af sin Ubetydelighed, da han som Guvernør hverken vilde kunne stade det ene eller det andet af de politiske Partier; thi naar Partiene omtrænt kan holde hinanden Stangen, utsøger de ganske ubetydelige Personer til den højest Post i Staten, fordi de virkelig dygtige Mænd har fornermet det ene eller det andet Parti.

Paa Gjennemrejsen til „Prerie du Chien“ traf jeg en Mand fra Cornwall, som i mange Aar havde veret Tommermand i London, men var kommen til Wisconsin og havde kjøbt 320 Maal i en aaben Egestov. Hans første Aars Hvede gav $1\frac{1}{4}$ Td. pr. Maal; det andet Aar havde han trods det ugunstige Veirrig faaet ner i Tonde paa Maalset af Baarhvede, som han nu fulgte til 3 Spd. 12 § Londen. Han passer sit Jordbrug og driver tillige sin Profession, ved hvilken han tjener over en Spd. mere om Ugen, end han pleiede at have i England. Men en jordlos Haandverker vilde efter hans Mening komme til at anvende hele sin Større Fortjeneste paa sit Underhold. Han sagde, at en Mand med Familie kan komme bedre frem her end hjemme, forudsat at han kan kjøbe tilstrekkelig Jord til Familiens Underhold; og, hvis han legger Penge op, saa kan han kjøbe mere Jord, hvilket er en Umulighed for ham i England. Arbejdere af den agerdyrkende Klasse vilde efter hans Mening staa sig bedre end alle andre ved at drage til de vestlige Stater, da de hjemme kun har en lille Bon og er i Besiddelse af den Dygtighed, som der er storst Brug for i et Land, hvor Agerdyrkning er Hovedsagen.

Bed Prerie du Chien næede vi Mississ-

sippi, „Bandedes Fader,“ som paa dette Punkt er over 300 Mil fra Havet. Her var tidligere en fransk Handelsstation, som Amerikanerne senere omdannede til en Grensepost; her findes endnu en med Skydehuller forsynet Brække, som rummede 400 Mand. Den blev forladt kort efter den sidste Fægtning med Indianerne i 1833, og Grensetropperne er siden rykkede over 100 Mile lengere mod Vest. Den forladte Bygning er sterkt i Jordfald. En tjenstgjørende Ingenior officer fortalte mig, at den amerikanske Regjering folger det Princip, aldrig at give Penge ud til Beoligholdelsen af Etablissementer, som har opfyldt deres Bestemmelse. Officerne paa Grensen faar ingen anden Hjælp til Opsorelsen af Kvarterer end Spiger og Ruder; kan de ikke hjelpe sig hermed, saa faar de blive liggende i deres Telt; under alle Omstændigheder faar de ikke Lov at udgive Statens Penge dertil.

Her gif vi ombord for at seile opad Mississippi til St. Pauls, en 40—50 Mile.

Prescott ligger i Wisconsin paa det Punkt, hvor St. Croirfloden falder i Mississippi, og her er Egnen mer verdig smul, med Skove og Kunde afrundede, gressklede Høje, som hever sig henved 100 fod og straener nedimod Bandet, hvor de ender i en steil Bakke af Kalksten. Hervenker Prerien sig paa somme Steder lidt efter lidt lige ned til Bandkanten. Et godt Stykke ind fra Bredden er alle Jordene koble og opagne, men det lader ikke til at nogen af Nybyggerne holder op at nedsette sig i de styrke grede Dalsenk.

St. Pauls er Hovedstaden i Minnesota, den senest i Unionen optagne Stat, og har en meget smuk Beliggenhed paa Skrænterne, af Kalkstenasene ved Mississippi — henved 350 Mile fra dennes Udloeb ved New Orleans. Kun hertil kan Sæladsen faldes uhindret, da St. Anthony Bandfaldet et Par Mile høiere oppe forhindrer al videre Passage. Ovenfor Bandfaldet gaar der dog Dampere endnu en 35 Mile lengere mod Nord. Fra det yderste Punkt har man forestaet ataabne en Forbindelse overland med Nøde Flod, som lober mod Nord og er seilbar paa en Strekning af 50 Mile for den naaer britiske Territorium ved Pembina.

Den nye Stat, Minnesota, har et betydeligt større Areal end hele Norge. Den sydlige Del bestaar fornemmelig af Preriland, som i en betydelig Strekning mod Vest er meget fladt, hvilket jeg kunde se af Profilen til den under Arbejde verende Jernbane, som man visste mig. Jordsmonet er meget mere sandet end i Illinois; Vinterkulden er serdeles streng; Sommeren varer temmelig fort men pleier dog at modne de forskellige dyrkede Kornsorter. Denne Stat grenses mod Nord til det britiske Territorium, som som fortiden er i Hudsons Bay Kompaniets Besiddelse. I de to sidste Aar er Høsten blevet truet og tilbels fordyret ved en Landeplage af Greshopper.

Det Kreditvesen, som er indført overalt i de Forenede Stater, er vistnok under vanskelige

Tidsomstændigheder til stor Jordervesse, men det stifter tilvisse ogsaa saare megen Nutte. Staten Minnesota eier saaledes f. Ex. en Mengde gode, ubenyttede Jorder, som er uden Verdi, saa lenge man ikke kan komme til dem. Man bestemmer da at anlægge en Jernbane, og Staten reiser de fornødne Midler paa følgende Maade: den utsæder Kreditbeviser, som berer 6 eller 7 Procent Rente, og udleverer dem til Entreprenoren, efterhaanden som Arbejdet skrider fremad. Disse Beviser ere vel ikke lette at affette udenfor Statens Territorium, men Entreprenoren deponerer dem i Statskassen og erholder isiedet for dem 90 Procent af deres paalydende Betog i gangbare Sedler. Med disse lonner han sine Arbejdere og betaler sine Regninger, fuldfører en ny Afdeling af Banen, modtager en ny Levering af Statspapirer og sætter paany en Masse Sedler i Omlob; saaledes skrider Verket frem, indtil Banen er færdig, Landet aabnet, og Markedet forsynet med Tilsfører. Kreditbeviserne indløses, efterhaanden som Jorderne afflettes, og alle Parter tjener derpaa.

Der givs kun en Vej til og fra St. Pauls; derfor vendte vi efter tilbage med Dampskibet hele Vejen nedad Mississippi indtil Prairie du Chien. Derefter rejste vi noget over en Snes Mile videre til Dubuque, i Iowa, og der saavælvom ved Burlington, endnu Tredive Mile lengere nede, havde jeg Lejlighed til at se nogle af Prærierne i denne Stat. En Irlander, som havde haft en Ejendom i Omegnen af Dubuque i syv Aar, holdt en varm Lovtale over Egnen. Han sagde, at Gresset var lige saa godt som i Irland, Kornet endnu bedre, og at der i Jordens Skjod fandtes Skatte af Tin og Bly, som vare mere end tilstrekkelige til at berige hele Verden. Han fortalte, at han havde tre Søskendeborn, som vare udvandrede for 3 Aar siden og havde saamange Penge, at de funde kjobe 2400 Maal i Fællesskab; nu havde deres Øveg, deres Heste og Svin i den Grad formeret sig, at de ikke kunde telle dem, og der var nylig bidet dem dobbelt saameget for Sjettparten af deres Jord som de selv fra først af havde givet for hele Ejendommen! I Omegnen af Dubuque findes et rigt Mineraldistrik, som har megen Lighed med det ved Galena paa den anden Side af Floden, i Illinois.

Burlington ligger smukt oppe paa Skrenten af en Klint, som hever sig fra Floden af i en Højde af 150 fod. Den har 15,000 Indbyggere og har Udsigt til god Fremgang naar det Jernbanenet, i hvis Midte den ligger, bliver aabnet imod Vest. Den er Hovedbyen i den sydlige Del af Iowa, og den Jernbane, som nu er under Arbejde mellem denne By og Missouri Floden, løber gennem den bedste Del af Landet. Til Mai ventes Banen aabnet indtil Des Moines Floden. Jeg benyttede den indtil Fairfield, hvor den nu ender, og kom igjennem afværlende Skov- og Preriland; Egnen var ikke mere bakket end i Illinois og saa mindre frugtbar ud. Klover og Blaagres, som fryder Diet vestenfor

Mendota, var der meget lidt at se af langsmed Banen. Husene i Byerne ere simpelere, og hele Landet ser overhovedet fattigere ud. Der er ingen af Statens Jorder længere at faa tilhjøbs nermere end i over 2 Miles Afstand fra Banen, og indhegnede Jorder indenfor denne Afstand koste mellem $2\frac{1}{2}$ —5 Spd. Malet. Men ved Mississippi kan Afsetningen ikke maale sig med dem i Chicago, og Jorden i Iowa kan ikke forrente sig saa godt som i Illinois, da den altid har at være en betydelig Forrigelse i Transport omkostninger. Hinsides Fairfield løber Banen gennem et Kulddistrik, og den stoder til Missouri Floden ligeoverfor det Sted, hvor den optager Plate Floden, som skal vere sejbar i en Strekning af henved 100 Mile endnu længer mod Vest — en saa umaadelig Udstrekning eier dette Land. Her er en Jernbane under Arbejde, som skal føres over 40 Mile ud fra Mississippi imod Vest gennem et Land, som hidtil nesten kun er blevet betrædt af Indianere og Regierungens Agent og ved dens Endepunkt skal en anden begynde, der vil komme til at gaa henved 100 Mile gennem Egne af samme Udstrekning som Storbritanien, og hvis yderste Grænse stoder op til de nyopdagede Guldmarker i Kansas og Nebraska.

Der er imidlertid Grund til at antage, at man hinsides en vis Linie mod Vest ikke vil finde Klimaet saa gunstigt for Indbyggernes Udkomme. Jordkellen indtræder under 950 vestlig Længde. Luften er her saa tor som den ikke træffes nogensteds mod Øst, og under 980 vestlig Længde danner Klimaet en skarp Modsetning til de østlige Egnes. I sit dygtige og interessante Beret om Nordamerikas Klimaforhold gjor Mr. Blogogett opmærksom paa denne Omstændighed, som han forklarer deraf, at Sletterne her ligge i Gennemsnit 2000 fod over Havet. Dette torre Klima er ikke blot ugunstigt for Kornavl og Gressvæx, men frembringer rimeligtvis ogsaa de umådelige Greshoppesverme, som nu to Aar istet har tilført Markerne i Iowa og Minnesota betydelig Skade. Den vestlige Del af begge disse Stater paavirkes af denne Torhed i Ugenten og det samme er Tilsføret med den engelske Koloni ved Rode Flod, hvor Afgrøden adskillige Gange er blevet totalt ødelagt af Greshopper.

Iowa har en 600,000 Indbyggere. Af Fremmede bor der fornemmelig Tyske og Irlandere; de sidste lever i Regelen som Jernbanearbejdere. Daglonnen er forinden henved 1 Spd.

Vi indstibede os igjen paa Mississippi og kom forbi Nauvoo, den første Mormonstad i Amerika; den er nu allerede for flere Aar siden opgivet og forladt. Efter at have sejlet 34 Mile til nææde vi St. Louis, som hører til Amerikas store Steder og har omrent 100,000 Indbyggere. St. Louis ligger i en Slavestat, og næsten alle Ejendefolkene er Sorte, som eies af deres Husbond.

Den frugtbareste Del af Landet ligger langs med Missouri Floden. Her dyrkes fornemmelig Tobak. Den sydlige Del er klippefuld og stov-

rig. Kun ubetydelige Strekninger er hidtil opdyrkede af Nybyggere, og man kan fåsøge saa megen Jord man vil, for en 4 Skilling Malet. Men Jorden er ikke tilfældet til Jordbrug, og Europaere sidder ikke at nedsette sig i en Slavestat. (Fortsl.)

In d l a n d e t.

Christiania. Hr. Schibeler har ifolge Morgenbladet paa Landbrugsmødet i Göteborg saaet Sølvmedaljen for de af ham udstillede Fro og Værter. Kammerherre, Universitetssekretær Holst havde sendt en Samling af Bergarter m. m., som tildeles en rosende Omtale, og for Udstilling af Landbrugskredskaber fra Badegaardssen til han Modets Medaille i Bronze.

Morgenbladet for d. 15de indeholder en Oversigt over Naturværtien i Christiania Stift i indeværende Aar, og hvoraf erfares, at man i Gudbrandsdalen, især i den nordlige Del, med Undtagelse af Læsse, kan vente et Kronaar. Anderledes lyder derimod Beretningerne fra Slettelandene omkring Christianiafjorden, Mjøsen, Tyrifjord og Randsfjord, især i Vand! Der har man i det hele taget saaet for sent og frygter Frostnætterne i næste Maaned.

Fra Brevig meldes den 11te Juli. I Losverdags Aftes Kl. 6 roede en her i Nørheden bosende Mand over Strommen, og som han sad i god Passlør med en anden samme Belæssende Statsmand, hørte han pludselig Noget bag sig, ligesom Thyngden af en Kubbe omrent, at falde ned i Baaden og i Forskækkelsen over, at det kunde være et af disse Havets Uhyrer, saasom Hval, Svorm eller en anden Fisk, som kom for at yppé Klammeri og tage sit Bytte, opstod der mellem Parterne en lidt Skærmydsel, indtil det viste sig, at det var en Lax paa 1 Bismerpund 8 Mørker, som var sprungen op i Baaden, der, som man fortæller, var forsynet med en hvid Rand, hvilken, hvad for skal have haft, Laxen søger efter, som om det er en Fossestrøm den vilde kaste sig i.

Fra Tønsberg skribes den 11te Juli. En her hjemmehørende Jensenepige, der rejste fra Vallø til Drobak med Dampskib, har i en Skov i Nørheden hørt sig. Hun er mistænkt for at have født i Dølgemaal og opdragt til Barn og for en Gang for at have udfort lignende skækkelige Øsering, nemlig for 1 a 2 Aar siden, da der blev fundet et dødt Barn paa Carlsbergfjordet, uden at man senere har funnet saa opdaget, hvem det tilhørte.

Drammen, den 12te Juli. Det smukke Veir, som i den senere Tid er indtraadt, vedbliver og lover at ville forbedre Mæget. Slaataannen er allerede begyndt i Pier og omliggende Kredse, og efter hvad vi har hørt, skal Græsset staa meget tykt. Der er virkelig Tro til at haabe, at der efter al denne Glendighed skal blive nogle Goddage for det arme Folk.

Fra Hønefoss berettes under 11te Juli. En Budeie — en Hallingpige — paa Gaarden Hønen

i Gang er i Losverdags sandhedsvis druknet i Elven nedenfor denne Gaard. Hun havde alene i en Baad sat over Elven for at hente Sand, og hun maa have udrettet sit Grinde, da en Sek med Sand laa i Baaden, da denne gjenfandtes længere nedet i Elven. Ingen har set Pigen ro over Elven, og man ved derfor heller ikke at forklare, hvorledes Ulykken kan være sket; hendes Lig er, heller ikke, uagtet Eftersøgning, gjenfundet.

Fra Haugsund meldes den 11te Juli. Lusten har nu forandret sig fra raa og kold som den har været i hele Sommer, til meget varm med Opholdsvelv, saa at Vegetationen skilder raff fremad. Man lover sig især et rigt Hoar paa disse Kanter, og det er også glædeligt at se hvor deilig Engen staar paa mange Steder. Ågeren derimod er mindre løvende, men det lader dog til at den paa mange Steder bliver betydelig bedre end vi for have haft Grund til at haabe.

Christianssand, den 11te Juli. En Person, der i disse Dage er bragt hertil fra Østindien og indsat i Galehospitalet, bestænger for Diebstalket den snakelystne og for det Mysteriske sværmende Mengde i vor gode By. Han skal over i hitt Land være truffen af Solstik, og man skal af Pasipræs som fandtes hos ham, have fundet ud at han hørte hømme i Christianssand, som han for cirka 20 Aar siden skal have forladt. Nu er han som sagt ankommen hertil, og Mange, især Fruentimmer, hvis Paarørende have forladt Stedet for en Sned Aar tilbage, aflagger ham Visitter; men han er usikker om de Myskerriges taarfulde Blæse og forraader ikke med et eneste Ord, at han er i Besiddelse af Evnen til at kunne tale.

Molde, den 4de Juli. Regnværet vedbliver til stor Hindring for Slaataannen, der nu skalde være igang. Enkelte begyndte at staa isortige Uge, men det vedholdende Regn hindrer Tørringen og Indbjergringen af det nedstaade Græs. Skal dette Veir længe vedvare, frygter man for at den Mængde Græs, som nu staar paa Marken, ikke vil give syneligt Udbytte og Kreaturerne til næste Winter muligens komme til at staa paa Gulstokur, ligesom i den forloste. Man er nemlig bange for at Græset skal raadue paa Roden, da det nu overalt staar saa tykt og saa højt, som ikke paa flere Aar har været tilfældet. Lusten er desuden saa kold, at man fremdeles maa ty til Kakkellovsvarme inde i Husene. Frugttræerne ere i denne Sommer beskyttede med en Mængde "Drone," der oppiske alt Gront, saa at blot de torre Kvæste er tilbage. Man har bestroet Træerne med Kalk, men det har alligevel ikke hjälpt at blive dem kvæ.

N d l a n d e t.

Sverige. Aftonbladet meddeler, at Konstitutionvalget har med 15 Stemmer mod 8, bestillet hos Rigets Stender at tilraade Antagen af Forslaget om Rigsdagens årlige Sammentræden. Forslaget om, at Tiden til at indbringe Lovforslag indskrænkes til 10 Dage efter den Dag, Udsigten over Finansternes Tilstand og Stats-

budgettet er fremlagt, er vedtaget af Udvælget med 13 Stemmer mod 10 St.

Italien. Flere neapolitaniske Krigs- og Damps-ssibe ere gaaede over til Garibaldi. Han har til-lige erholdt en Forsendning af 57 Kanoner, store Pengesumme, Vaaben og Hævillige. Tilsige har han landsforvist la Farina, som skyldig i Sammens-tyvergelse.

— I Neapel har der været en militær Opstand hvorunder man havde saaet det nye Ministerium under Spinellis Forfæde afslidt. De mod Fri- heden stedslige Garde-Tropper fikke med Skarpt. Men Kongen har efter indsat Spinelli og straffet Tropperne.

— Gennembladet Corriere mercantile inddeler de fire Decrete, hvormed Kongen af Neapel har begyndt sin konstitutionelle Bane. Ved det første gjenindførtes Forfatningen af 1848; ved det andet fortsættedes Valgene til 19de August, og Parlamentet indkaldes den 10de September; ved det tredie ned- sættes en Kommission af 4 Medlemmer under Forfæde af Indenrigsministeren til at udarbeide Lov- forslag betreffende Valgene, Nationalgarden, den administrative Organisation, Statsraadet og Minis- teransvarligheden; og ved det fjerde gjenindførtes midlertidigen Presselovene af 1848 og 1849. Alle Decreterne ere af 1ste Juli og indledes ved en Ra- port af det nye Ministerium, hvori Nødvendigheden og Vigtigheden af de tagne Forholdsregler udvikles.

— Paa Sicilien synes der at være foregaat et Dmsteg der just ikke taler til Hordet for Befolk- ningen. Tidligere var man inde af sig selv af Hen- rykelse over Garibaldi, forgudede ham, og hvort Ord af hans Mund sagdes at være en Lov, men nu er man ikke langt fra at foreskrive ham selv Lov. Man erfarer saaledes at Garibaldi ved en Folkedemonstration er blevet tvungen til at afskedige den forrige Indenrigsminister Crispi, som han ons- skede at beholde, da Crispi tidligere havde været hans Sekretair, og han var overbevist om hans Trostbar. Men Crispi var upopular som Fremmed og havde desuden paa Grund af sit Ubevendtskab til Denne Forhold gjort sig skyldig i flere Fejlgreb. Man strommede deraf ill Garibaldis Bolig og fordrede Crispi hævet og Torrearsa gjenindsat. Paa det første Forlangende gik Garibaldi ind men det andet afslog han, da han derved ville have til- bageladt sin Erklæring til Municipalitetet betraffende Tilslutningen til Piemont, og i dette Punkt gav Højet ogsaa efter. Man maa imidlertid ikke heraf slutte at Sicilianerne ere uufredse med Garibaldi, — saavldt er det endnu ikke kommet, men man sommer sig ved at bringe de nødvendige Offre, og den almindelige Udskrivning har især mishaget. Om Expeditionen til Messina hører man Intet. Ifølge en Korrespondence til et Marseillerblad skal den neapolitaniske Garnison bestaa af 26,000 Mand ypperlige Tropper, der brænde af Begjærlighed efter at henvne Nederlaget i "Palermo," hvormod alle tidligere Korrespondancer, selv direkte fra Messina, have udtaalt sig med Haan om Besættningen og fortalt, at den i hovevis løb over til Glinden.

— De beundrede pavelige Reformer betegnes af nogle som meget glennemgribende medens Andre påstaa at de have Intet eller Intet at betyde da de kun skulle drese sig om nogle administrative For- andlinger og en Reorganisation af Domstolene. Aldeles uden Betydning kunne Reformerne dog vel neppe være da de hørtes i Forbindelse med den franske General Goyons Tilbagelæselse. Denne Tilba- gelæselse nægtes af franske Blad.

Afien. De stakkels Christne i Villessien og Syrien dræbes og plages nu langt værre, end det skete med Engleanderne under den osmiske Krig. Saaledes har der i Syrien i den senere Tid fundet megen Blodsudgydelse Sted især i Damaskus d. 9de d. M., hvor højt opstående Scener ere fore- gaade. Der var falt 900 Dode og Saarede. Den tyrkiske Regering har vel i den 11te Time sendt nogle Tysinde Mand Tropper dertil, men da de tyrkiske Autoriteter ikke alene ere uden Kraft; men flere endog gjøre fælles Sag med sine Troesfor- vandte mod de Christne, er det lidt Udsigt til at den tyrkiske Regering vil kunne undrette Stort. Frankrig har deraf allerede feudt Krigsskibe til Beyrut og gjor fremdeles Forberedelser til at afsende 20,000 Mand, for at tugte Morderne. Det engelske Parlament har endvidere den engelske Minister, Lord Russell, svaret, at Magterne i For- ening ville intervenere i Syrien, for at forebygge videre Blodsudgydelse.

Christiana Kornpriser.

Hvede, 4½ à 5 Spd.

Rug, 17 ¼ à 12 ½ à 4 Spd.

Bog, 15 ¼ à 17 ¼ à 12 ½.

Havre 2 Spd. à 11 ¼.

Udenlandst.

Rug østersøs 4 Spd. 30 ½.

Rug dansk 19 ¼.

Bog 2ræbgt 17 ¼ à 12 ½ à 18 ¼.

Eter 4½ à 5 Spd.

Hvede 6 ½ Spd.

Christiana Fiskepriser.

Silb, Kløbmd. 5½ Spd. pr. Eb.

Silb, stor Mbd. 5 Spd. pr. Eb.

Sild, smaa do. 4 à 4½ Spd. pr. Eb.

Sild, stor Christ. 16 à 17 ¼ pr. Eb.

Silb, smaa do. 12 ½ pr. Eb.

Størst 4 à 18 ½ pr. Bog.

Middelst 3 ¼ à 12 ½ pr. Bog.

Smaast 3 ¼ pr. Bog.

Mædskær 8 ½ pr. Bog.

Folgeblad til Skilling-Magazinet.

Christiana.

Trykt og forlagt af W. C. Fabritius.